

POUKA 10

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: 1. Jovanova 1,9

Središte proučavanja: 1. Mojsijeva 3,7.21; 2. Mojsijeva 34,1–10; 1. Jovanova 1,5–10; Isaija 61,10; Osija 6

Ove sedmice pouka odgovara na prošlonedeljno proučavanje prirode greha. Prošle sedmice smo razmatrali beznađe koje proizvodi naše grešno stanje. Ove nedelje razmotrićemo Božji odgovor na ljudski problem greha.

Nakon što je čovečanstvo palo u greh, Bog nije ostao daleko na nebu, ravnodušan prema našoj bedi. U određeno vreme, Isus, Božji Sin, sišao je u obličju ljudskog tela da preduzme spasilačku misiju. Bog je, u osobi Svoga Sina, umro za naše grehe. Na krstu, Hristos je platio visoku cenu pravde za naše spasenje. Od tog trenutka, Gospod Isus posreduje na nebu za nas kako bi obezbedio naše mesto sa Njim u Njegovom carstvu. A sada, u vreme posletka, Hristos nas preko Svoga Duha moli da promenimo naše grešne puteve, koji vode u smrt, i da umesto toga prihvatimo Njegov dar večnog života. Jedino rešenje problema greha jeste da čujemo Božji poziv na pokajanje (Osija 6).

Prošle sedmice smo naučili da smo, kao grešnici, u izgubljenom stanju odvojeni od Hrista i da, samim tim, hodimo u tami (1. Jovanova 1,6). Ove sedmice naučićemo kako da izađemo iz tame u Božje divno svetlo (1. Jovanova 1,7). Bez Božjeg milosrđa u Hristu Isusu, naš greh je neoprostiv, i mi smo robovi greha i smrti (1. Mojsijeva 2,17; Rimljanima 5,12). U ovoj pouci razmatraćemo šta znači biti živ u Hristu, zadivljeni čudesnim darom Božje blagodati (2. Mojsijeva 34,1–10). Bez tog dara, mi smo poput Adama i Eve nakon pada u greh, posramljeni svojom golotinjom (1. Mojsijeva 3,7). Ove sedmice takođe ćemo videti kako nas Božja blagodat pokriva, kao što je pokrila Adama i Evu kada su se pokajali (1. Mojsijeva 3,21; Otkrivenje 7,13–17; Matej 22,12).

Drugi deo: Komentar

Božji poziv na pokajanje (Osija 6). Jevrejska reč *šub* odnosi se na fizičku radnju „vratiti se“. Ovaj glagol takođe izražava duhovni koncept „pokajanja“.

Glagol *šub* je ključna reč u knjizi proroka Osije. Pokajanje je glavna tema kroz celu knjigu. Glagol *šub* se odnosi na povratak prorokove žene, koja je postala prostitutka i udaljila se od svog muža (Osija 2,7). Gomerina nevernost bračnom zavetu simbolizuje nevernost Izrailja prema Bogu. Dakle, *šub* se takođe koristi za povratak (pokajanje) Izrailja Bogu (Osija 3,5).

U šestom poglavlju Knjige proroka Osije, glagol *šub*, „vratiti se“, pojavljuje se na početku poglavlja (Osija 6,1), gde se odnosi na pokajanje Izraela prema Bogu, a zatim ponovo na kraju poglavlja (Osija 6,11). Ovo umetanje funkcioniše kao književni postupak koji povezuje pokajanje Izrailja sa obećanjem njegovog povratka iz izgnanstva. I opet, stvarna situacija proroka sa njegovom nevernom ženom koristi se kao vidljiva metafora da predstavi sličnu situaciju Izrailja prema Bogu. U ovom odlomku prorok podseća Izrailj na njegovo sadašnje „rastrgnuto“ stanje, jer ga je Bog „rastrgnuo“ (Osija 6,1), baš kao što bi lav učinio svom plenu (Osija 5,14). Potom prorok obećava da će Bog oživeti (podići) Izrailj trećeg dana, što je aluzija na Božje

duhovno vaskrsenje Izrailja.

Na drevnom Bliskom istoku verovalo se da se pokojnik može proglasiti mrtvim tek nakon tri dana raspadanja. Pominjanje „tri dana“ implicira da je ožvljenje zapravo bilo vaskrsenje, kao iz mrtvih. Ista analogija primenjena je u Novom zavetu na vaskrsenje Isusa Hrista „treći dan, po pismu“ (1. Korinćanima 15,4). (Važno je napomenuti da se u drevnom jevrejskom načinu računanja vremena tri dana računaju tako da se i treći dan smatra celim, čak i ako nije protekao u potpunosti.) Paralela između ova dva vaskrsenja, Izrailjevog i Hristovog, ne dozvoljava samo tipološko čitanje odlomka koje povezuje vaskrsenje Izrailja (povratak iz ropstva) sa Hristovim vaskrsenjem. Iz perspektive Novog zaveta, paralela takođe sadrži duhovnu pouku da pokajanje obezbeđuje obećanje da će Bog „oživeti“ svoj narod, baš kao što je vaskrsao Svog Sina (1. Korinćanima 15,20; uporedi sa 1. Korinćanima 15,23).

Hoditi u Božjem svetlu (1. Jovanova 1,5-10). U Knjizi proroka Osije čujemo Božji poziv na pokajanje, poziv da se vratimo Bogu. U Jovanovoj poslanici čujemo Božji poziv da hodimo u Božjem svetlu. Jovanova poslanica počinje osvrtnom na „početak“ (1. Jovanova 1,1), aluzijom na događaj stvaranja, „o Reči života“ (1. Jovanova 1,1). Isto povezivanje misli nalazi se u prologu Jovanovog jevanđelja, gde ljubljani učenik koristi izraz „u početku“ (Jovan 1,1), aludirajući tako na prvu reč Prve knjige Mojsijeve, *berešit*, „u početku“ (Jovan 1,1; uporedi sa 1. Mojsijeva 1,1). U Jovanovom jevanđelju svetlost i život su povezani: „U njoj bješe život, i život bješe vidjelo ljudima“ (Jovan 1,4). Isto tako, u svojoj poslanici, Jovan govori o Bogu života (1. Jovanova 1,1.2) kao o Bogu svetlosti (videla – 1. Jovanova 1,5). Jovan koristi kosmički događaj stvaranja kao argument da nas ubedi da hodamo u Božjem svetlu. Pošto je Bog, Tvorac i Izvor života, „svetlost“, mi moramo da hodimo u Njegovom svetlu (1. Jovanova 1,7). Još jedan razlog zašto je ovaj princip važan zasniva se na činjenici da van Božjeg svetla ne samo da smo u tami, nesposobni da vidimo pravi put, već smo i grešni i, samim tim, u apsolutnoj potrebi za Hristovim očišćenjem i oproštenjem (1. Jovanova 1,9). Jovan, dakle, insistira na činjenici da svi grešimo. Niko ne može da tvrdi suprotno (1. Jovanova 1,10).

U Knjizi Propovednika nalazimo isto upozorenje. Nakon što je prikazao stanje zabune koje karakteriše potraga za mudrošću (Propovednik 7,10–18), mudri pisac upozorava da je nemoguće da ljudi sami pronađu mudrost (Propovednik 7,23). Jedina izvesnost koju je našao u ovom životu jeste da je „Bog stvorio čovjeka dobra; a oni traže svakojake pomisli“ (Propovednik 7,29). Zato propovednik naglašava da niko na zemlji ne može da zasluži spasenje, jer smo svi grešnici (Propovednik 7,20). Solomon, dakle, zaključuje da je jedini izlaz iz ove nevolje kroz Boga (Propovednik 7,18).

Božji karakter (2. Mojsijeva 34,1-10). Bog je Taj koji preduzima prvi korak u pomirenju sa nama. On je Taj koji nam pruža oproštenje. Izrailj je ovo iskusio nakon što su se klanjali zlatnom teletu (2. Mojsijeva 32,1–6). Ovaj „veliki greh“ odvojio ih je od Boga. Nijedno ljudsko delo ili zasluga nisu mogli da premoste jaz između neba i zemlje. Da bi označio duboku duhovnu podelu, Mojsije je razbio ploče zakona koje je upravo primio iz Božje ruke (2. Mojsijeva 32,15.16). Mojsije je potom stao pred Boga i molio Ga da oprostí narodu njihov „veliki greh“ (2. Mojsijeva 32,31–35). Na Mojsijevu molbu da mu Bog pokaže svoju slavu (2. Mojsijeva 33,18), Bog je odgovorio otkrivajući balgodat Svog praštanja (2. Mojsijeva 33,19). Tekst koji razmatramo, 2. Mojsijeva 34,1–10, ispunjenje je tog obećanja. Središte i naglasak Božje objave u ovim stihovima zasniva se na Njegovoj blagodati, koja je izražena kroz pet reči:

- „**Milosrdan**“ – od jevrejske reči *rekhem*, „utroba,“ priziva intimnost veze trudne majke s detetom u njenoj utrobi.
- „**Blagodatan**“ – odnosi se na ideju nečega što je dato „besplatno“ (*khinam*).
- „**Dugotrpeljiv**“ (u izvornom značenju „dug nos“) – označava neizmernu širinu Božjeg strpljenja prema čoveku.
- „**Dobrota i istina**“ – zajedno se odnose na napetost između ljubavi i pravde. Na dan suda (Danilo 7,9–15; Danilo 8,14), Božja blagodan obezbeđuje Njegovo praštanje i ukazanu milost Njegovom narodu.

Nova haljina (1. Mojsijeva 3,21; Otkrivenje 7,13–17). Razlog zbog koga su Adam i Eva osetili ranjivost svoje golotinje jeste taj što su izgubili prvobitnu haljinu svetlosti kojom su bili zaogrnuti. Ta haljina svetlosti odražavala je božanski izgled (vidi Psalam 8,5; uporedi sa Psalam 104,1.2).

Adamovo i Evino rešenje za problem njihove golotinje bilo je da se sami pokriju, što će Pavle osuditi kao opravdavanje sopstvenim delima (Galatima 2,16). Time je prvi ljudski par, zapravo, zauzeo Božje mesto. Ova uzurpacija ispravljena je kasnije kada je Bog došao da ih obuče (1. Mojsijeva 3,21). Zaista, događaj kada je Bog obukao Adama i Evu opisan je terminima koji podsećaju na ljudsku izradu odeće (1. Mojsijeva 3,7). Isti glagol u istom obliku, *vajja'asu/vajja'as* – „oni načiniše“ / „On načini“ – koristi se u oba stiha. Odjek ovog glagola u oba stiha znači da samo Bog ima pravo i sposobnost da pokrije grešnike. Bog je utvrdio ovu pouku kroz ustanovu žrtve, ukazujući na buduću Hristovu žrtvu. Božja upotreba životinjske kože podrazumevala je da je životinja bila ubijena ili prinesena na žrtvu (3. Mojsijeva 5,5–10; 3. Mojsijeva 7,8). Tako je žrtvena odeća, prožeta mesijanskim obećanjem, zamenila ljudskom rukom načinjene haljine.

Izveštaj iz Prve knjige Mojsijeve o zameni odeće onom koju je načinio Bog ima tipološki značaj. Figurativno, ona ukazuje na buduću haljinu pravедnosti koju će Bog dati spasenima (Otkrivenje 3,5; Otkrivenje 3,18; Otkrivenje 19,8), koji će prisustvovati svadbenoj večeri Jagnjeta (Otkrivenje 19,9; uporedi sa Matej 22,12).

Treći deo: Primena u životu

Savet za učitelja: Kakav je odnos između ljubavi i pravde? Da biste započeli istraživanje ovog dubokog pitanja sa svojim razredom, zamolite jednog dobrovoljca da pročita kratko razmišljanje o ovoj temi u nastavku. Zatim razgovarajte o sledećim pitanjima.

Za razmišljanje: Ljubav i pravda. Na jevrejskom jeziku reč *tsedeq* znači „ljubav“ ili „pravda“, u zavisnosti od konteksta.

1. Zašto pravda bez ljubavi nije pravda, a ljubav bez pravde nije ljubav?
2. Zamolite učenike da pronađu primere iz Biblije, istorije ili savremenih događaja koji ilustruju ovu istinu. Pozovite ih da ono što su zaključili iznesu pred razredom.